

ЕКСПЕРТНІ ВИСНОВКИ

первинної акредитаційної експертизи спроможності Сумського національного аграрного університету проводити освітню діяльність з підготовки фахівців за освітньо-професійною програмою «Механізація сільського господарства» зі спеціальності 208 «Агроінженерія» за другим (магістерським) рівнем вищої освіти

Згідно з наказом Міністерства освіти і науки України № 473-Л від 19.12.2017 р. «Про проведення акредитаційної експертизи», відповідно до підпункту 20 пункту 2 розділу XV «Прикінцеві та перехідні положення Закону України «Про вищу освіту» та пункту 4 Положення про акредитацію вищих навчальних закладів і спеціальностей у вищих професійних училищах, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 9 серпня 2001р., № 978 «Про затвердження Положення про акредитацію вищих навчальних закладів і спеціальностей у вищих навчальних закладах та вищих професійних училищах» експертна комісія Міністерства освіти і науки України у складі:

Голова комісії:

Пастухов Валерій Іванович – доктор технічних наук, професор, завідувач кафедри сільськогосподарських машин Харківського національного технічного університету сільського господарства імені Петра Василенка,

член комісії:

Аніскевич Леонід Володимирович – доктор технічних наук, професор, завідувач кафедри сільськогосподарських машин та системотехніки ім. акад. П.М. Василенка Національного університету біоресурсів і природокористування України

розглянула подані матеріали, та провела перевірку на місці діяльність Сумського національного аграрного університету щодо підготовки магістрів за спеціальністю 208 «Агроінженерія» освітньо-професійної програми «Механізація сільського господарства» і встановила таке:

1. Загальна характеристика Сумського національного аграрного університету, за спеціальністю 208 «Агроінженерія» освітньо-професійної програми «Механізація сільського господарства»

Сумський національний аграрний університет розпочав свою діяльність як філіал Харківського сільськогосподарського інституту ім. В.В. Докучаєва, який було засновано у 1977 році наказом Міністерства сільського господарства СРСР за №95.

У 1990 році наказом № 24 Державної комісії Ради Міністрів СРСР з продовольства та закупок на базі Сумського філіалу Харківського

Голова експертної комісії _____

Пастухов В.І.

сільськогосподарського інституту ім. В.В. Докучаєва було створено Сумський сільськогосподарський інститут.

У 1997 році на виконання наказу Постанови Кабінету Міністрів України від 15 липня 1997 року за №744 на базі Сумського сільськогосподарського інституту створено Сумський державний аграрний університет, заснований на державній формі власності та підпорядкований Міністерству аграрної політики України.

Указом Президента України від 7 серпня 2001 року № 591/2001 присвоєно статус національного.

Сумський національний аграрний університет має в наявності оригінали наступних засновницьких документів, зокрема:

– Статут Сумського національного аграрного університету, затверджений Міністерством освіти і науки України наказ від 27.04.2015р. за №470;

– довідка про включення до єдиного державного реєстру підприємств та організацій України від 06.03.2015 року за №04.02-08/2478 (ідентифікаційний код 04718013);

– паспорт санітарно-технічного стану приміщень, які використовуються при впровадженні освітньої діяльності, з висновком санітарно-гігієнічної експертизи Сумської міської санітарно-епідемічної станції про відповідність санітарно-технічного стану приміщень санітарним нормам і правилам, правилам техніки безпеки, і можливість впровадження навчального процесу в них.

Навчальний заклад визнано акредитованим у цілому за статусом вищого навчального закладу освіти четвертого рівня (сертифікат РД-IV №193846, рішення ДАК від 27 листопада 2007 р., протокол № 68).

З 2005 року університет очолює доктор сільськогосподарських наук, професор, академік Національної академії аграрних наук України Володимир Іванович Ладика. Освіта вища, у 1984 році закінчив Сумський філіал Харківського сільськогосподарського університету ім. В.В. Докучаєва за спеціальністю «Зоотехнія» (диплом ІВ-1 № 214614 від 23.03.1984 р.). У 1990 році захистив кандидатську дисертацію за спеціальністю 06.02.01 – розведення, селекція і відтворення сільськогосподарських тварин (диплом СХ № 012872). Доцент кафедри технології виробництва молока і яловичини (диплом ДЦ № 003038). У 2000 році захистив докторську дисертацію за спеціальністю 06.02.01 – розведення та селекція тварин (диплом ДД № 001344). У 2009 році Ладика В.І. – професор кафедри спеціальної зоотехнії (диплом ПР №002351). У 2002 році Українська академія аграрних наук обрала Ладику В.І. членом-кореспондентом зі спеціальності 06.02.01 – розведення, селекція і відтворення тварин. З 2010 року Ладика В.І. – академік Національної академії аграрних наук України (диплом А №0121).

Сумський національний аграрний університет проводить навчання за 25

спеціальностями II рівня акредитації та 22 спеціальностями IV рівня акредитації.

Загальний контингент університету на 01.10.2017 року становить 6365 студентів, в тому числі: за денною формою навчання 3880 (162 особи іноземці, 3 з них на бюджеті) та заочною формою навчання 2482, (97 особи іноземці).

На 01.10.2017 року сукупний ліцензований обсяг підготовки фахівців ступеня вищої освіти «Магістр» інженерно-технологічного факультету становив 150 осіб денної та заочної форми навчання. Державне замовлення на 2017-2018 навчальний рік склало 49 осіб денної і 16 осіб заочної форми навчання.

Контингент студентів інженерно-технологічного факультету за спеціальністю «Агроінженерія» фахівців ступеня вищої освіти «Магістр» станом на 01.10.2017 року становив 250 осіб, в тому числі 181 особа студентів денної форми навчання і 69 осіб студентів заочної форми навчання.

Освітню діяльність університет проводить відповідно до Конституції України, Законів України «Про освіту», «Про вищу освіту», Державної національної програми «Освіта» (Україна - XXI ст.), власного Статуту, інших нормативно - розпорядчих документів у галузі освіти.

Усі спеціальності організаційно об'єднані у 8 факультетів, інститут післядипломної освіти та дорадництва, відділення довузівської підготовки, профорієнтації та маркетингу.

За період свого існування СНАУ підготував близько 40 тисяч фахівців, багато з яких стали керівниками і провідними спеціалістами підприємств України, інших країн СНД, країн далекого зарубіжжя.

Структурними підрозділами університету є 1 інститут та 6 коледжів, що дозволяє реалізувати систему ступеневої освіти.

Матеріально-технічна база університету складається з 8 навчально-лабораторних будівель загальною площею 79790 кв.м з сучасною актовюю залом на 700 місць, які разом із коледжами мають загальну площу 243185,4 кв.м з сучасною актовюю залом на 700 місць. Побут студентів в університеті забезпечують 4 гуртожитки на 2147 місць. Факультет повністю забезпечений аудиторним фондом.

Навчальний та науково-дослідний процеси в університеті забезпечують 50 кафедр, на яких працюють 51 доктор наук і 44 професорів, 268 кандидатів наук і 194 доцентів. У колективі працюють: 1 академік НААН України, 4 члени-кореспонденти інженерної АНУ, член-кореспондент УААН, 3 заслужені працівники народної освіти, 5 відмінників освіти України, заслужений працівник науки і техніки, заслужений юрист України, заслужений економіст України, лауреат державної премії, інші висококваліфіковані викладачі, з них на факультеті: 5 – докторів наук, 6 – професорів, 1 – заслужений працівник народної освіти, 31 – кандидат наук, доцентів.

Підготовка фахівців нового покоління здійснюється шляхом реструктуризації навчального процесу за рахунок збільшення часу на самостійну роботу студентів та виконання ними індивідуальних творчих завдань (проектів), які пов'язані з виробництвом, впровадження інноваційних технологій навчання й електронних інформаційних ресурсів і створення нового покоління методичного забезпечення, організації навчального процесу за кредитно-модульною системою.

Пріоритетним напрямком діяльності університету є вивчення та запровадження провідного досвіду університетів США та Європи, стажування в них викладачів, проходження практики студентами. Активна співпраця ведеться з навчальними закладами Німеччини, Англії, Ірландії, Данії, Франції, Польщі, Нідерландів, США, Канади. Налагоджені прямі зв'язки з університетом землеробства (ВOKU) Австрії, університетом Прикладних Наук Вайснштефан-Тріздорф (Німеччина). Співпраця з університетами таких штатів США, як Мінесота, Огайо, Вісконсин, Каліфорнія дозволяє студентам проходити піврічну чи річну практику в фермерських та інших господарствах аграрного профілю.

Інженерно-технологічний факультет – основана складова частина Сумського НАУ, готує бакалаврів за спеціальностями 208 «Агроінженерія», 275 «Транспортні технології (автомобільний транспорт)» і 141 «Електроенергетика, електротехніка та електромеханіка» та магістрів за спеціальностями 208 «Агроінженерія» і 141 «Електроенергетика, електротехніка та електромеханіка».

До складу факультету входить 8 кафедр: технічного сервісу, експлуатації техніки, тракторів та сільськогосподарських машин, енергетики в АПК, охорони праці та фізики, проектування технічних систем, електротехнічних систем, вищої математики, на яких працюють 70 викладачів, у тому числі 5 – докторів наук, 6 – професорів, 31 – кандидат наук, доцентів. Питома вага викладачів зі ступенями і вченими званнями складає 53% (37 особа). Програма кадрового забезпечення передбачає підготовку кандидатів наук через аспірантуру, де на 01.10. 2017 року навчалось 17 викладачів факультету (Саржанов Б.О., Косенко П.В., Волошин І.Є., Хоронько О.С., Жуков О.М., Волошко Т.П., Лисенко О.В., Литвин А.В., Савойський О.Ю., Саєнко А.А., Сшенко В.В., Курило А.О, Водчак Г.О., Сіренко Ю.В., Кузіна Т.В., Домашенко В.В., Авраменко Є.В.).

Підготовку фахівців за спеціальністю 208 «Агроінженерія» організовано за освітньо-професійною програмою вищої освіти за денною та заочною формою навчання. На даний час випуск за спеціальністю 208 «Агроінженерія» фахівців ступеня вищої освіти «Магістр» освітньо-професійних програм «Механізація сільського господарства» і «Технології та якість суспільних перевезень» здійснює дві кафедри:

– кафедра технічного сервісу – завідувач доктор технічних наук, професор Тарельник В.Б.;

Голова експертної комісії

Пастухов В.І.

– кафедра експлуатації техніки – завідувач кандидат технічних наук, доцент Саржанов О.А.

Основними формами навчання є аудиторні заняття (лекції, практичні, семінарські, лабораторні), самостійна робота студентів (СРС), практична підготовка на базі промислових підприємств, організацій та провідних аграрних підприємств регіону.

Склад кафедр і характеристика професорсько-викладацького складу, що працюють за спеціальністю 208 «Агроінженерія» освітньо-професійної програми «Механізація сільського господарства» ступеня вищої освіти «Магістр» представлено в таблиці 1.1.

Експертна комісія ознайомилася з оригіналами усіх установчих документів навчального закладу, ліцензіями та сертифікатами.

Висновок: експертна комісія констатує, що оригінали всіх установчих документів Сумського національного аграрного університету, матеріали акредитаційного аналізу за переліком, обсягом та повнотою відповідають діючим вимогам та дають правові підстави для здійснення освітньої діяльності. Загальні показники розвитку університету відповідають акредитаційним вимогам, щодо підготовки фахівців за другим (магістерським) рівнем вищої освіти за освітньо-професійною програмою «Агроінженерія» за спеціальністю 208 «Агроінженерія». Достовірність інформації, щодо загальної характеристики вищого навчального закладу, поданої в акредитаційній справі перевірена та підтверджена експертною комісією.

Таблиця 1.1

Склад кафедр і науково-педагогічних працівників, які забезпечують навчальний процес за спеціальністю 208 «Агроінженерія» освітньо-професійної програми «Механізація сільського господарства» фахівців ступеня вищої освіти «Магістр»

№ з/п	Назва кафедри	Професорсько-викладацький склад, осіб/%	З них працюють						
			на постійній основі			у тому числі сумісники			
			разом, осіб/%	доктори наук, професори осіб/%	канд. наук, доценти осіб/%	без наукових ступенів і вчених звань, осіб/%	разом, осіб/%	доктори наук, професори осіб/%	канд. наук, доценти, осіб/%
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1.	Технічного сервісу (випускова)	5/30	5/30	1/6	4/24	-	-	-	-
2.	Експлуатації техніки (випускова)	3/17	3/17	-	3/17	-	-	-	-
3.	Тракторів та сільськогосподарських машин	3/17	3/17	1/6	2/11	-	-	-	-
4.	Проектування технічних систем	1/6	1/6	-	1/6	-	-	-	-
5.	Охорони праці та фізики	1/6	1/6	-	1/6	-	-	-	-
6.	Приватного та соціального права	1/6	1/6	1/6	-	-	-	-	-
7.	Менеджменту в галузях АПК	1/6	1/6	-	1/6	-	-	-	-
8.	Менеджменту ЗЕД та свроінтеграції	1/6	1/6	-	1/6	-	-	-	-
9.	Бухгалтерського обліку	1/6	1/6	1/6	-	-	-	-	-
	Разом	17/100	17/100	4/24	13/76	-	-	-	-

Голова експертної комісії Пастухов П.

2. Формування контингенту студентів

Однією із важливих складових підвищення якості підготовки майбутніх фахівців є профорієнтаційна робота. З цією метою в університеті існує відповідна система профорієнтаційної роботи з загальноосвітніми школами, коледжами та технікумами міста Суми і районів Сумської області. На факультеті сформована та активно працює агітаційна бригада з числа студентів.

В деканаті наявні матеріали, які засвідчують, що декан, завідувачі кафедрами протягом 2016-2017 та 2017-2018 н.р. висвітлювали у міських газетах, сайтах університету і факультету, телебаченні та інших засобах масової інформації досягнення науково-дослідницької роботи кафедр факультету, підвищення кваліфікації викладачів, підготовку до захисту дисертацій, співробітництво з провідними навчальними закладами України та світу, надавали інформацію про університет, факультет та його спеціальності, можливості працевлаштування після закінчення факультету.

Факультетом проводяться Дні відкритих дверей, які проходять в рамках університетських двічі на рік, із запрошенням керівників підприємств різних форм власності, провідних фахівців технічних та енергетичних служб області.

Прийом на інженерно-технологічний факультет Сумського національного аграрного університету здійснюється на підставі правил прийому до Сумського НАУ, які відповідають Правилам прийому до вищих навчальних закладів України, які розроблені та затверджені МОН України. Зарахування на навчання за ступенем «магістр» здійснюється після здобуття ступеня «бакалавр» за конкурсним показником (сума середнього балу додатку до диплома бакалавра, оцінки фахового іспиту, оцінки іспиту з іноземної мови).

Більшість студентів є жителями міста Суми та сіл Сумського, Лебединського, Недригайлівського, Білопільського, Роменського, Охтирського, та інших районів Сумської області, а також Полтавської та Чернігівської областей.

За результатом профорієнтаційної роботи одержано стабільний конкурс абітурієнтів, що складає близько 3 заяв на одне місце бюджетного фінансування.

Таким чином, формування контингенту студентів на інженерно-технологічному факультеті Сумського НАУ за спеціальністю 208 «Агроінженерія» ступеня вищої освіти «Магістр» здійснюється за дотриманням законодавчих та нормативних актів і відповідає акредитаційним вимогам.

Показники формування та динаміка змін контингенту студентів наведені в таблицях 2.1, 2.2 та 2.3.

Таблиця 2.1

Показники формування контингенту студентів за спеціальністю 208 «Агроінженерія» ступеня вищої освіти «Магістр»

№ з/п	Показник	Роки	
		2016	2017
1	Ліцензований обсяг підготовки	150	150
2	Прийнято на навчання, всього (осіб):	98	142
	– денна форма	83	91
	в т.ч. за держзамовленням:	46	49
	– заочна форма	15	51
	в т.ч. за держзамовленням	-	16
	– нагороджених медалями, або тих, що отримали диплом з відзнакою	-	-
3	– таких, які пройшли довгострокову підготовку і профорієнтацію	-	-
	– зарахованих на пільгових умовах, з якими укладені договори на підготовку	-	-
	Подано заяв на одне місце за формами навчання:		
4	– денна форма	1,2	1,3
	– заочна форма	3,1	1,5
5	Конкурс абітурієнтів на місця державного замовлення:		
	– денна форма	3,3	2,4
	– заочна форма	-	4,6
5	Кількість випускників ВНЗ I-II рівнів акредитації, прийнятих на скорочений термін навчання на:	-	-
	– денну форму	-	-
	– заочну форму	-	-

Голова експертної комісії

Пастухов В.І.

Таблиця 2.2

Динаміка змін контингенту студентів
за спеціальністю 208 «Агроінженерія» ступеня вищої освіти «Магістр»
(денна форма навчання)

№ з/п	Назва показника, курс	Роки			
		2016		2017	
		1 курс	2 курс	1 курс	2 курс
1	Всього студентів на спеціальності (за спеціальністю)	94	55	91	90
2	Кількість студентів яких відраховано (всього):	6	2	-	-
	в т.ч. – за невиконання навчального плану	6	2	-	-
	- за грубі порушення дисципліни	-	-	-	-
	- у зв'язку з переведенням до інших навчальних закладів	-	-	-	-
	- інші причини (за власним бажанням)	-	-	-	-
3	Кількість студентів які зараховані на старші курси (всього):	2	1	2	1
	в т.ч. - переведених із інших навчальних закладів	-	-	-	-
	- поновлених на навчання	2	1	2	1

Таблиця 2.3

Динаміка змін контингенту студентів
за спеціальністю 208 «Агроінженерія» ступеня вищої освіти «Магістр»
(заочна форма навчання)

№ з/п	Назва показника, курс	Роки			
		2016		2017	
		1 курс	2 курс	1 курс	2 курс
1	Всього студентів на спеціальності (за спеціальністю)	15	15	51	18
2	Кількість студентів яких відраховано (всього):	-	-	-	-
	в т.ч. – за невиконання навчального плану	-	-	-	-
	- за грубі порушення дисципліни	-	-	-	-
	- у зв'язку з переведенням до інших навчальних закладів	-	-	-	-
	- інші причини (за власним бажанням)	-	-	-	-
3	Кількість студентів які зараховані на старші курси (всього):	-	-	-	3
	в т.ч. - переведених із інших навчальних закладів	-	-	-	-
	- поновлених на навчання	-	-	-	3

Голова експертної комісії

Пастухов В.І.

Висновок: експертна комісія зазначає, що у Сумському національному аграрному університеті проводиться активна профорієнтаційна робота. Формування контингенту студентів за освітньо-професійною програмою «Агроінженерія» спеціальності 208 «Агроінженерія» за другим (магістерським) рівнем вищої освіти відбувається в межах ліцензійних обсягів та з дотриманням законодавчих і нормативних вимог.

3. Зміст підготовки фахівців

Зміст підготовки фахівців за спеціальністю 208 «Агроінженерія» сформовано на основі діючих законодавчих актів про освіту. Крім того, при формуванні змісту підготовки були враховані положення законодавчих актів про незалежність України, законодавство про культуру і розвиток молоді, а також стандарти та нормативи Міністерства освіти і науки України і документи, які затверджені Вченою радою університету. Підготовка фахівців з освітнього ступеня «Магістр» проводиться відповідно до освітньо-професійних програм «Механізація сільського господарства» та «Технологія і якість суспільних перевезень», затверджених Вченою радою та ректором Сумського НАУ (прот. №7 від 28.03.2016 р.).

Структура, зміст і обсяг навчальної інформації, засвоєння якої забезпечує випускникам Сумський НАУ усіх напрямів підготовки і спеціальностей здобуття базової та повної вищої освіти за освітніми ступенями, визначаються системою стандартів вищої освіти і розроблених на їхній основі освітньо-професійних програм з ліцензованих напрямів (спеціальностей).

Розроблені освітньо-професійні програми містять такі складові: загальну характеристику; обсяг кредитів ЄКТС, необхідний для здобуття відповідного ступеня вищої освіти; перелік компетентностей випускника; нормативний зміст підготовки здобувачів вищої освіти, сформульований у термінах результатів навчання; форми атестації здобувачів вищої освіти ступеня магістр; вимоги до наявності системи внутрішнього забезпечення якості вищої освіти; перелік нормативних документів, на яких базується стандарт вищої освіти; інформаційні джерела.

Крім вимог до конкретних знань, умінь і навичок випускників факультету, кваліфікаційна характеристика містить детальний перелік сфер майбутньої діяльності випускника, видів, змісту та структури роботи фахівця.

Навчальний процес на інженерно-технологічному факультеті зі спеціальності 208 «Агроінженерія» фахівців ступеня вищої освіти «Магістр» за освітньо-професійною програмою «Механізація сільського господарства» здійснюється згідно діючих законодавчих актів про освіту.

Слід відзначити, що навчальні програми складені на основі вимог стандарту

вищої освіти та освітньо-професійних програм, з урахуванням особливостей сучасного суспільно-економічного розвитку країни, специфіки галузі, міжнародного досвіду та безпосередніх потреб регіону. Протягом навчання студенти опановують нормативні та вибіркові навчальні дисципліни, перелік яких складено з урахуванням вимог сьогодення, регіональних і галузевих особливостей, побажань студентів.

Особливу увагу звернено на вивчення професійно-орієнтованих дисциплін. Знання, уміння та навички покладені в основу майбутньої практичної діяльності випускника, а також участь у науковій роботі, яка організована згідно з Законами України «Про вищу освіту», «Про наукову та науково-технічну діяльність».

Цикл нормативних дисциплін складається з теоретичного навчання та практичної підготовки і формує мінімум знань за фахом, що гарантує відповідність освітньому ступеню «Магістр». Теоретичний блок навчання складають дисципліни загальної та професійної підготовки.

Цикл вибіркових дисциплін складається з теоретичного навчання. Теоретичний блок навчання вибіркових дисциплін складають дисципліни самостійного вибору навчального закладу та дисципліни вільного вибору студента за вибірковими блоками «Механізація рослинництва» і «Технічний сервіс».

Цикл вибіркових дисциплін формується із залученням студентів факультету та затверджується Вченою радою навчального закладу.

Навчальний процес на інженерно-технологічному факультеті здійснюється відповідно до «Положення про організацію навчального процесу в Сумському НАУ» і навчальних планів, які пройшли усі ступені погодження.

Кількісні показники (семестрового) підсумкового контролю відповідають затвердженому стандарту. Тематика курсових робіт відповідає методичним вказівкам і виконується на матеріалах аграрних підприємств різних організаційно-правових форм господарювання та інших підприємств АПК.

На випускному курсі передбачається державна атестація – захист дипломної (магістерської) роботи або комплексний державний іспит (КДІ). Слід зазначити, що тематика дипломних магістерських робіт досить різноманітна. Вона вирішує проблеми аналізу, дослідження та підвищення рівня механізації та автоматизації виробничих процесів у аграрних підприємствах та адаптації їх до ринкових умов господарювання. Студенти проходять переддипломну практику на підприємствах – замовниках кадрів. Ця особливість освітньої діяльності університету сприяє найшвидшій адаптації випускників до умов професійної діяльності на виробництві.

Зміст та структура навчальних планів, робочих програм дисциплін відповідають вимогам стандарту вищої освіти фахівців ступеня Магістр».

Для поточного контролю знань студентів використовується кредитно-модульна система, згідно з якою розроблені робочі навчальні програми з усіх

дисциплін навчального плану.

Висновок: експертна комісія констатує, що зміст підготовки фахівців у Сумському національному аграрному університеті за другим (магістерським) рівнем вищої освіти цілком відповідає нормативним документам та акредитаційним вимогам і спрямований на формування у студентів необхідних теоретичних та практичних навичок й компетентностей. Навчальні плани підготовки студентів за освітньо-професійною програмою відповідають вимогам акредитації.

4. Організаційне та навчально-методичне забезпечення навчально-виховного процесу

Навчальний процес на інженерно-технологічному факультеті базується на принципах безперервної освіти, науково-обґрунтованих формах та методах навчання, партнерства викладачів та студентів у освітянському просторі, гуманізму та демократії, незалежності від впливу політичних партій, громадських та релігійних організацій. Організація освітнього процесу враховує можливості сучасних інформаційних технологій, інноваційні засоби навчання та контролю знань, досвід вітчизняної та зарубіжної вищої школи.

Основним документом, що визначає організаційні форми та методи навчання, є навчальний план, який складається з нормативної та вибіркової частин навчальних дисциплін. Навчальний план спеціальності 208 «Агроінженерія» освітньо-професійної програми «Механізація сільського господарства» включає 1230 годин нормативних навчальних дисциплін (45,6%), та 1470 годин вибіркової частини навчальних дисциплін (54,4%), з яких за вільним вибором студента – 420 годин, що складає 25,5% від загальної кількості навчальних годин магістра. Високу якість фахівців забезпечує ефективна система практичної підготовки студентів. Щорічно університет укладає близько 1000 договорів з підприємствами й організаціями різних форм власності на проходження практики студентів. Для практичної підготовки студентів використовуються інтерактивні аудиторії.

При розробленні навчальних планів та програм використовується сучасний принцип інтегральних блоків, що забезпечують гуманітарну та соціально-економічну, математичну та природничо-наукову, професійну та практичну орієнтовану підготовку.

Поглиблення знань з усіх навчальних дисциплін стимулюється різноманітними формами вхідного, поточного та підсумкового контролю, а саме шляхом проведення контролю і оцінювання знань студентів на кожному

Голова експертної комісії

Пастухов В.І.

практичних, лабораторних та семінарських заняттях. На протязі семестру проводяться поточні модульні контролі. До обов'язкових контрольних перевірок належать ректорські контрольні роботи. Розроблена та реалізується система рейтингового контролю успішності студентів.

Практичні та лабораторні заняття проводяться відповідно до навчального плану. На них поряд з традиційними методами навчання застосовуються сучасні активні комп'ютерні технології, такі як ділові ігри, аналіз проблемних ситуацій тощо. Ще у 2006-2007 н.р. на факультеті було запроваджено кредитно-модульну систему організації навчального процесу (КМСОНП). Нормативною базою роботи за КМСОНП є відповідні накази МОН України, Положення про організацію навчального процесу за кредитно-модульною системою підготовки фахівців, накази ректора і розпорядження декана факультету. Структура змісту освіти за КМСОНП визначається вимогами формування кредитів ECTS.

Навчання забезпечене навчально-методичними посібниками, розробленими провідними вітчизняними та закордонними вченими разом з викладачами університету. Навчальні посібники, підручники та монографії (в тому числі з грифом Міністерства освіти і науки України та Міністерства аграрної політики України), підготовлені та видані співробітниками кафедр інженерно-технологічного факультету Сумського НАУ за 2015-2017 роки:

2014-2015 н.р.

1. Некислих К.М. Вища математика. Частина 1: Елементи лінійної та векторної алгебри. Аналітична геометрія. / К.М. Некислих // Навчальний посібник. - Суми: СНАУ, 2014р.

2. Барабаш Г.І. «Методика розробки операційної технології механізованих польових робіт» для студентів інженерно-технологічних факультетів при розробці дипломних проєктів, магістерських робіт, для аспірантів при написанні кандидатських дисертацій технологічної тематики, а також для викладачів технічних навчальних закладів. Видання четверте, змінене й доповнене./ Г.І. Барабаш, В.М. Зубко, О.Г. Барабаш, Т.В. Хворост // Навчальний посібник – Суми: СНАУ, 2015. - 72 с.

3. Гецович Є.М. «Гальмова динаміка колісних машин» для студентів V курсів денної та заочної форми навчання ВНЗ III-IV рівнів акредитації із спеціальності 7.091902, 8.091902 – «Механізація сільського господарства», аспірантів, інженерно-технічних працівників, конструкторів та наукових робітників, які працюють в галузі автомобіле- та тракторобудування / Є.М. Гецович, В.В. Шелудченко// Навчальний посібник – Суми: СНАУ, 2015. -59.

4. Подригало М.А., Нове в теорії експлуатаційних властивостей автомобілів та тракторів / М.А. Подригало, В.В. Шелудченко // Навчальний посібник – Суми.: 2015. 206 с.

Методичних видань – 86 найменувань.

Голова експертної комісії

Пастухов В.І.

2015-2016 н.р.

1. Барабаш Г.І. Методика розробки операційної технології механізованих польових робіт / Г.І. Барабаш // Навчальний посібник Суми: ТОВ «Друкарський дім», 2016 – 130 с.

2. Подригало М.А. Теорія тракторів і автомобілів та САКГ / М.А. Подригало, В.В. Шелудченко // Навч. посібн – Суми.: Сумський національний аграрний університет, 2016.– 213с.

3. Гецович С.М. Гальмова динаміка колісних машин / С.М. Гецович В.В., Шелудченко // Навчальний посібник – Суми.: Сумський національний аграрний університет, 2016.– 60с.

Методичних видань – 94 найменувань.

2016-2017 н.р.

1. Тарельник В. Б. Энергоефективні, альтернативні і енергозберігаючі технології: монографія / В. А. Марцинковський, В. Б. Тарельник, Б. Антошевський, Е. Коноплянченко та ін.; Під ред. проф. В. А. Марцинковського і проф. В. Б. Тарельника.- м. Суми: Видавництво «МакДей», 2016.- 320 с.- Російською мовою.

2. Tarelnyk V. Selected problems of surface engineering and tribology: Monografie, Studia, Rozprawy, M 85/, V. Tarelnyk, B. Antoszewski, V. Martsynkovskyy Іe. Konoplianchenko and etc.; edited by B. Antoszewski, V.Tarelnyk - Kielce: Wydawnictwo Politechniki Świętokrzyskiej, 2016. – 111 p. – англійською мовою. (Польща)

3. Konoplyanchenko E. Ensuring of the preset quality of the slide bearings using the predefined selection of the cost-effective manufacturing technology for production of their elements / [Zenkin M., , Martsynkovskyy V., Tarelnyk N., Ivchenko O.] // Selected problems of surface engineering and tribology: Monografie, Studia, Rozprawy, M 85; edited by B. Antoszewski, V.Tarelnyk. – Kielce: Wydawnictwo Politechniki Świętokrzyskiej, 2016. – 111 p. – англійською мовою. (Польща)

4. Современные энергоэффективные технологии реализации инженерных задач динамического оборудования: монография / под ред. В.А. Марцинковского, В. С. Марцинковского, В. Б. Тарельника. – Сумы : Тритория, 2017. – 294 С.

Методичних видань – 102 найменувань.

Для усіх дисциплін, що викладаються на факультеті, розроблені їх анотації, тематичні плани та навчальні програми, складені списки основної та додаткової літератури, плани семінарських занять, методичні вказівки до самостійної роботи студентів, методичні вказівки до виконання контрольних, курсових та дипломних проєктів, активні засоби навчання (комп'ютерні мультимедійні технології, автоматизовані системи навчання, комп'ютерні системи тестування), комплексні тренувальні заняття та комплексні кваліфікаційні завдання, плани науково-практичних семінарів, індивідуальних завдань на період практики та інше.

Вищезазначені матеріали оформлені у вигляді навчально-методичного

Голова експертної комісії

Пастухов В.І.

комплексу з кожної дисципліни, яка викладається на факультеті. Переважно кожна дисципліна забезпечена пакетом прикладних програм, які складаються з курсу лекцій, семінарських, практичних або лабораторних занять, тестів, кейсів, ситуаційних завдань, матеріалів підсумкового контролю та інше.

На сайті університету на базі платформи Moodle функціонує навчально-інформаційний портал, де знаходиться основна навчальна література і фахові періодичні видання, які використовуються студентами для підготовки з основних навчальних дисциплін і виконання курсових та дипломних проектів. На кафедрах постійно діють методичні семінари для викладачів, які сприяють підвищенню якості навчального процесу.

Навчальна та організаційно-методична документація з проведення практик розроблена відповідно до «Положення про проходження практики студентів вищих навчальних закладів України», яке затверджене наказом Міністерства освіти України від 8 квітня 1993 р. № 93, а також з урахуванням вимог до спеціалістів, які регламентуються кваліфікаційною характеристикою освітньо-кваліфікаційного рівня.

З керівниками підприємств (баз практики) укладені договори, які передбачають організацію та керівництво проходження практики з їх боку та надання необхідної документації. Розподіл студентів за об'єктами практики і призначення керівників проводиться відповідними кафедрами та затверджується наказом ректора. Зміст і послідовність практик визначається програмами, які розроблені відповідними кафедрами згідно з навчальним планом. Навчально-методичне керівництво і виконання програм практики забезпечують відповідні кафедри, методична комісія та деканат.

Освітня кваліфікація магістр із спеціальності «Агроінженерія» присвоюється на підставі виконання освітньо-професійної програми «Механізація сільського господарства» фахівців ступеня вищої освіти «Магістр», успішного захисту дипломної (магістерської) роботи або здачі комплексного Державного іспиту (КДІ). Адаптація навчальних планів до вимог підприємств-замовників здійснюється в основному шляхом включення до них дисциплін за вибором вищого навчального закладу.

Висновок: експертна комісія констатує, що виконання навчального плану за показниками: перелік навчальних дисциплін, кількість навчальних годин, форми контролю навчального процесу студентів за спеціальністю 208 «Агроінженерія» освітньо-професійної програми «Механізація сільського господарства» відповідає нормативам та вимогам державних стандартів підготовки фахівців ступеня вищої освіти «Магістр».

5. Кадрове забезпечення навчально-виховного процесу

Навчально-виховний процес спеціальності 208 «Агроінженерія» освітньо-професійної програми «Механізація сільського господарства» забезпечують п'ять кафедр факультету та 4 інших кафедр університету.

Під час організації та проведення навчально-методичної та науково-дослідної роботи кафедри безпосередньо контактують з випусковими кафедрами «Технічного сервісу» та «Експлуатації техніки».

Науково-педагогічний склад факультету підвищує кваліфікацію та проходить стажування у відповідних наукових і освітньо-наукових установах та виробничих підприємствах, як в Україні, так і за кордоном.

Робота з підвищення кваліфікації викладачів проводиться за перспективним (п'ятирічним) планом, згідно з яким кожний викладач повинен 1 раз на 5 років пройти підвищення кваліфікації.

З цією метою використовуються такі класичні форми підвищення кваліфікації як аспірантура, навчання на курсах підвищення кваліфікації у провідних ВНЗ України, наукових та управлінських установах, провідних підприємствах, участь у нарадах-семінарах, які проводяться Міністерством освіти і науки України з метою удосконалення організації навчально-виховного процесу. Характеристика науково-педагогічного складу наведена в таблиці 5.1.

Характеристика випускової кафедри «Технічний сервіс» інженерно-технологічного факультету Сумського НАУ, яка готує фахівців спеціальності 208 «Агроінженерія» освітньо-професійної програми «Механізація сільського господарства» ступеня вищої освіти «Магістр».

Навчальний процес і наукову діяльність на кафедрі здійснюють 1 доктор технічних наук, професор, 9 кандидатів технічних наук, доцентів, 2 старших викладачі, а також 3 особи допоміжного персоналу. Середній вік викладачів кафедри – 47 років; кандидатів, доцентів – 54 роки. Загальний відсоток викладачів із науковими ступенями складає 83,3%. При кафедрі відкрита аспірантура по спеціальності 133 «Галузеве машинобудування».

Завідувач кафедри – доктор технічних наук, професор Тарельник В'ячеслав Борисович.

Випускова кафедра «Технічний сервіс» інженерно-технологічного факультету тісно співпрацює зі спорідненими кафедрами Національного університету біоресурсів і природокористування України, Харківським національним технічним університетом сільського господарства ім. Петра Василенко, інститутом механізації та електрифікації сільського господарства НААН України та ін. Співробітниками кафедри за останні 5 років розроблено та видано навчальний посібник та 5 монографій, одна з яких за кордоном мовою

Європейського союзу, понад 50 методичних вказівок для виконання лабораторних та практичних робіт, курсового та дипломного проектування, курсів лекцій та виконання самостійної та індивідуальної роботи для використання у навчальному процесі. Співробітниками кафедри за останні три роки отримано більше 40 патентів на винаходи та корисні моделі. Здійснено більше 20 публікацій в журналах, що індексуються науковометричною базою Scopus.

Таблиця 5.1

Характеристика педагогічного складу, що забезпечує підготовку за спеціальністю 208 «Агроінженерія» освітньо-професійної програми «Механізація сільського господарства» фахівців ступеня вищої освіти «Магістр»

№ з/п	Показник	Роки		
		2015-2016	2016-2017	2017-2018
1.	Загальна чисельність професорсько-викладацького складу, що працює на спеціальності, (осіб) з них:	16	17	17
	докторів наук, професорів	3	4	4
	кандидатів наук, доцентів	13	13	13
2.	Штатна укомплектованість (всього, %):	100	100	100
	з них: докторів наук, професорів (%)	18,8	23,5	23,5
	кандидатів наук, доцентів (%)	81,2	76,5	76,5
3.	Кількість сумісників (всього)	-	-	-
	в т.ч. докторів наук, професорів кандидатів наук, доцентів	-	-	-
4.	Середній вік штатних викладачів з науковими ступенями і вченими званнями:	53,9	54,9	55,9
	в т.ч. докторів наук, професорів	58,5	59,5	60,5
	кандидатів наук, доцентів	52,9	53,9	54,9
5.	Кількість викладачів пенсійного віку в	4	6	7
	т.ч. докторів наук, професорів	2	2	2
	кандидатів наук, доцентів	2	4	5
6.	Частка викладачів, базова освіта яких не відповідає дисципліні, що викладається (%)	0	0	0
7.	Середньорічне педагогічне навантаження викладачів, год.	600	600	600
8.	Випускаючу кафедру очолює фахівець відповідної спеціальності:			
	доктор наук, професор	так	так	так
	кандидат наук, доцент			
9.	Загальна кількість докторантів за спеціальністю	-	-	-
10.	Загальна кількість аспірантів за спеціальністю	15	16	17
11.	Загальна частка викладачів, які пройшли підвищення кваліфікації за останні 5 років, %	100	100	100

На кафедрі створена наукова школа «Забезпечення експлуатаційних властивостей робочих поверхонь деталей машин ресурсозберігаючими енергоефективними технологіями». Створені сприятливі умови для продуктивної

підготовки до захисту дипломних робіт, кандидатських дисертацій (за останні 5 років - 3 кандидатські дисертації). Тематика дисертацій, захищених за останні роки в повній мірі відповідає науковому та навчальному спрямуванню кафедри.

Викладачами кафедри виконується держбюджетна тематика ДБТ № 0116U002756 «Розробка енергозберігаючих технологій для забезпечення експлуатаційних властивостей робочих поверхонь деталей» із загальним обсягом фінансування на 2016-2017 р.р. – 420000 грн. З промисловим сектором здійснюється співробітництво на основі госпдоговірних тематик, яких за останній час колективом кафедри було виконано на загальну суму понад 291000 грн. Кафедра має філії на виробництві. До спільних наукових досліджень активно залучаються сучасні матеріальні бази закордонних університетів. В рамках договору про наукове співробітництво між СНАУ та Політехнікою Свентокржиською в Кельцях (Польща) проводяться наукові дослідження по металографічному та трибологічному аналізу дослідних зразків. Результати роботи щорічно оформляються науковим звітом, зареєстрованим у бібліотеці СНАУ.

Характеристика випускової кафедри «Експлуатації техніки» інженерно-технологічного факультету Сумського національного аграрного університету, яка готує фахівців спеціальності 208 «Агроінженерія» освітньо-професійної програми «Механізація сільського господарства» ступеня вищої освіти «Магістр».

Навчальний процес і наукову діяльність на кафедрі здійснюють 3 кандидати технічних наук, доценти, 2 старших викладачі, а також 1 особа допоміжного персоналу. Середній вік викладачів кафедри – 52 роки; кандидатів, доцентів – 60 років. Загальний відсоток викладачів із науковими ступенями складає 60%.

Завідувач кафедри – кандидат технічних наук, доцент Саржанов Олександр Анатолійович.

Випускова кафедра «Експлуатації техніки» інженерно-технологічного факультету тісно співпрацює зі спорідненими кафедрами Сумського національного аграрного університету, інститутом сільського господарства Північного Сходу НААН України та ін. Співробітниками кафедри за останні 5 років розроблено та видано 2 навчальні посібники для вищих навчальних закладів освіти, які отримали гриф Міністерства освіти і науки України, понад 100 методичних вказівок для виконання лабораторних та практичних робіт, курсового та дипломного проектування, курсів лекцій та виконання самостійної та індивідуальної роботи для використання у навчальному процесі. Співробітниками кафедри отримано 5 патентів на винаходи та корисні моделі.

На кафедрі створені сприятливі умови для продуктивної підготовки до захисту дипломних робіт, кандидатських дисертацій (за останні 5 років – 1 кандидатська дисертація). Тематика захищеної дисертації в повній мірі відповідає

науковому та навчальному спрямуванню кафедри.

Викладачі кафедри беруть участь у дослідженнях згідно кафедральної тематики: «Інформаційне забезпечення технологій та обґрунтування технічних засобів для механізованих технологічних процесів в агропромисловому виробництві» (номер державної реєстрації №0115U001338 Укр ІНТЕІ, науковий керівник – к.т.н., доц. Саржанов О.А.). Результати роботи щорічно оформляються науковим звітом.

Висновок: експертами перевірено дані акредитаційної справи щодо базової освіти, наукової спеціалізації, підвищення кваліфікації науково-педагогічного складу, який проводить підготовку за спеціальністю 208 «Агроінженерія» освітньо-професійної програми «Механізація сільського господарства» фахівців ступеня вищої освіти «Магістр». Встановлено, що кадровий склад задіяний у реалізації навчальних планів напряму підготовки, що акредитуються, відповідає ліцензійним вимогам, а науково-педагогічні працівники здатні забезпечити виконання державних стандартів вищої освіти у Сумському НАУ.

6. Матеріально-технічне забезпечення освітнього процесу

Всі наявні об'єкти соціально-побутової сфери є власністю Сумського НАУ. Орендовані приміщення відсутні. Санітарно-технологічний стан будівель і споруд, умови їх експлуатації відповідають вимогам ДБНВ 2.2-3.97 «Будинки та споруди навчальних закладів» та ДБНВ 51-86 «Професійно-технічні, середні спеціальні та вищі учбові заклади».

Матеріально-технічна база університету складається з 8 навчально-лабораторних приміщень загальною площею 79790 кв. м, а разом із коледжами - 243185,4 кв. м з сучасною актовю залом на 700 місць. При цьому, загальна площа на інженерно-технологічному факультеті становить 34084 кв. м, в тому числі навчальна – 22722 кв. м, що в розрахунку на контингент студентів факультету станом на 01.06.2017 року становить близько 57,9 кв. м загальної площі та 38,6 кв. м навчальної на одного приведенного студента факультету.

Побут студентів в університеті забезпечують 4 гуртожитки на 2147 місць. Для сімейних студентів в гуртожитку №3 виділено окрему секцію.

Усі навчальні та адміністративні приміщення Сумського НАУ відповідають вимогам техніки безпеки та забезпечують умови життєдіяльності щодо освітлення, теплового та повітряного режиму, проведення технологічних процесів у спеціалізованих лабораторіях тощо. Режим роботи навчального устаткування та обладнання відповідають нормативним вимогам.

На випускових кафедрах функціонують лабораторії, а саме:

Голова експертної комісії

Пастухов В.І.

- на кафедрі технічного сервісу: «ТО і ремонту машин», «Ремонту машин», «Обробки матеріалів та зміцнення», «Стандартизації, метрології та якості в АПК», «Матеріалознавства», «Електро- та газозварювання»;

- на кафедрі експлуатації техніки: «Центр точного землеробства», «Діагностика машин», «Технічної експлуатації», «Виробничої експлуатації»;

де проводяться розрахунки технологій та машин з використанням пакету програм, AutoCAD, MathCAD, Excel та визначається ефективність їх використання і планування проведення поточного, капітального ремонту; проводиться аналіз виникнення та шляхи вирішення форс-мажорних ситуацій.

Навчально-науковий центр з точного землеробства кафедри «Експлуатація техніки» обладнаний сучасною комп'ютерною технікою та новітнім обладнанням для ПС-систем та систем точного землеробства, де створено всі умови для забезпечення високоефективної роботи молодих науковців: індивідуальні комп'ютеризовані робочі місця, вільний доступ до мережі Internet, симулятори роботи техніки John Deere, Case, Raven, Trimble, сучасне програмне забезпечення, наукової бібліотеки університету тощо.

Налагоджена міжкафедральна кооперація з використання обладнання та технічних засобів навчання. Крім того, для підготовки студентів використовується матеріальна база підприємств, установ та організацій, на яких створено філії кафедр університету.

Виробнича база філіалу кафедри «Технічного сервісу» – ТОВ «Triz» ЛТД, яке розташоване у смт. Боромля Тростянецького району Сумської області, де навчаються студенти факультету і працюють його випускники. Результат роботи засвідчує його працездатність й ефективність для формування відповідних знань та умінь майбутніх фахівців ступеня вищої освіти «Магістр», що акредитується.

Для проведення навчальних та виробничих практик факультет має власний навчальний парк з полігоном та машинним двором. При університеті створено навчально-науковий виробничий комбінат, який включає 424,7 га землі, де студенти набувають практичних навичок з використання та обслуговування техніки для аграрного виробництва.

У Сумському НАУ постійно проводяться заходи, щодо удосконалення та оновлення матеріально-технічної бази. Розроблений перспективний та річний плани його розвитку, виконання яких забезпечується адміністрацією навчального закладу.

Всі навчальні аудиторії у повному обсязі забезпечені необхідними меблями та навчальним обладнанням. Лекційні аудиторії оснащено сучасними технічними засобами: мультимедійними комплексами, ПК, спеціальними екранами та ін. Мультимедійні комплекси надають можливість викладачам використовувати ресурси Інтернет, електронної бібліотеки університету, власні ресурси під час проведення лекційних та практичних занять.

В університеті діє редакційно-видавничий центр, що забезпечує редагування та друк навчально-методичної, наукової літератури й іншої друкованої продукції обсягом до 2000 д.а. щороку.

Заняття з фізичного виховання проводяться в спортивному залі загальною площею 1321,4 кв. м, обладнаному сучасним устаткуванням, на двох стадіонах і спортивних майданчиках для баскетболу, волейболу. Як свідчать наявні на факультеті дипломи, на вузівських змаганнях збірні команди інженерно-технологічного факультету посідають призові місця з багатьох видів спорту.

Зміцненню здоров'я студентів слугують стадіони «Колос», майданчики для літніх видів спорту з синтетичним покриттям, оздоровчо-відновлювальний центр, зала для настільного тенісу, траса для змагань з біатлону. Є крита спортивна зала. При спортзалі працює оздоровчий центр. В гуртожитку №3 обладнано медичний пункт, де студентам та викладачам надається, в разі потреби, перша медична допомога. Під час проведення акредитації встановлено, що в університеті впроваджуються заходи по будівництву пандусів, спеціалізованих лабораторій та умов для зручного пересування і навчання студентів з обмеженими фізичними потребами.

Для отримання додаткової інформації студенти використовують бібліотеку. Наукова бібліотека має 4 абонементи, 4 читальних зали на 400 місць. Загальний фонд бібліотеки складає 284749 примірників. За єдиним читацьким квитком налічується 8869 користувачів.

Основне приміщення бібліотеки розташоване на двох поверхах факультету економіки та менеджменту і займає площу 721,6 кв. м. Крім того, у корпусі інженерно-технологічного факультету функціонують книгосховище та абонемент і читальна зала (88,3 кв. м).

Автоматизацію бібліотечних процесів та обслуговування користувачів забезпечують 57 комп'ютерів (28 із яких – це АРМ читачів, що забезпечують доступ до електронного каталогу бібліотеки, електронної бібліотеки (library.sau.sumy.ua), електронного репозиторію та інтернет-ресурсів.

Бібліотекою університету проводиться робота щодо наповнення електронної бази (на сьогодні це більше ніж 14,5 тис. повнотекстових видань). Суттєву допомогу при забезпеченні повнотекстовими виданнями надає й електронний репозиторій, що налічує 3780 повнотекстових документів.

Інформація про загальну площу приміщень, що використовується у навчальному процесі та забезпечення приміщеннями навчального призначення та іншими приміщеннями надано у таблиці 6.1.

Студенти мають можливості для організації дозвілля та розвитку мистецьких здібностей в галузі вокального, музичного, хореографічного, театрального, кіно- та фотомистецтва, літератури. При університеті діє музей.

Працюють 39 гуртків, клубів, та творчих студій з позанавчальної та культурно-мистецької роботи.

Харчування студентів забезпечує їдальня на 550 посадкових місць, буфети, що знаходяться в навчальних корпусах і гуртожитках.

Згідно із законом України «Про охорону праці» в університеті функціонує служба охорони праці, складаються комплексні заходи, щодо досягнення встановлених нормативів безпеки гігієни праці та виробничого середовища.

Таблиця 6.1

Забезпечення приміщеннями навчального призначення
та іншими приміщеннями

№ з/п	Найменування приміщення	Площа приміщень (кв. м)			
		усього	у тому числі		
			власних	орендованих	зданих в оренду
1.	Навчальні приміщення, усього у тому числі:	50351	50351	-	-
	приміщення для занять студентів, курсантів, слухачів (лекційні, аудиторні приміщення, кабінети, лабораторії тощо)	28829,6	28829,6	-	-
	комп'ютерні лабораторії	20200	20200		
	спортивні зали	1321,4	1321,4	-	-
2.	Приміщення для науково-педагогічних (педагогічних) працівників	2130	2130	-	-
3.	Службові приміщення	4580	4580	-	-
4.	Бібліотека у тому числі читальні зали	5410	5410	-	-
5.	Гуртожитки	23120,8	23120,8	-	-
6.	Їдальні, буфети	3261,9	3261,9		
7.	Профілакторії, бази відпочинку	-	-		
8.	Медичні пункти	128	128	-	-
9.	Інше	714,1	714,1		

Висновок: експертна комісія констатує, що соціально-побутова сфера, матеріально-технічна та інформаційна база у Сумському національному аграрному університеті за спеціальністю 208 «Агроінженерія» освітньо-

Голова експертної комісії

Пастухов В.І.

професійної програми «Механізація сільського господарства» фахівців ступеня вищої освіти «Магістр» відповідає ліцензійним умовам надання освітніх послуг у сфері вищої освіти, дає можливість у необхідному обсязі та якісно забезпечувати підготовку фахівців.

7. Науково-дослідна робота

Науково-дослідна робота в університеті зосереджена у 19 наукових лабораторіях, сформовані й функціонують наукові школи. Так на інженерно-технологічному факультеті це - «Забезпечення експлуатаційних властивостей робочих поверхонь деталей машин ресурсозберігаючими енергоефективними технологіями».

Університет видає власний науковий журнал «Вісник Сумського НАУ», де публікуються матеріали та збірники доповідей науково-практичних та науково-методичних конференцій.

Професорсько-викладацький склад інженерно-технологічного факультету працює щодо формування та реалізації науково-технічної політики в аграрному секторі. Основні пріоритетні напрями наукової діяльності факультету:

«Енергетика та енергоефективність»;

«Інформаційні технології».

Найважливіші наукові результати отримані в результаті виконання перехідних науково-дослідних робіт: «Енергетика та енергоефективність»; «Розробка енергозберігаючих технологій для забезпечення експлуатаційних властивостей робочих поверхонь деталей». Науковий керівник: д.т.н., професор Тарельник В.Б. Обсяг фінансування 420 тис.грн.

Отримані наукові результати дозволять в подальшому значно покращити технологію зміцнення поверхневих шарів деталей машин, у тому числі і робочих поверхонь пар тертя, більш економічними та екологічно чистими методами, які не тільки зберігають переваги традиційних методів хіміко-технологічної обробки, а й в деяких випадках перевищують їх.

Укладені договори на співробітництво з провідними підприємствах України: ТОВ Науково-виробниче підприємство «Електромаш», ТОВ «ТРИЗ» ЛТД з метою випробування та впровадження сучасних енергозберігаючих і екологічно чистих технологій. За результатами співпраці укладено госпдоговори: ТОВ НВП «Електромаш» - 11 тис. грн. (2017 р.); ООО «ТРИЗ» ЛТД – 21 тис. грн. (2017 р.).

Науковці факультету приймають участь у міжнародних проектах:

1. « Grants for mobility and research for groups in the framework of the Czech Republic Development Cooperation project:”Support of the harmonization of the

Bologna system of higher education system of agricultural universities in Ukraine” 2 June, 2016

2. How the Agricultural Machines Influence the Yields And the Quality of Yields. Support in the Harmonization of the Bologna System of Higher Education System of Agricultural Universities in Ukraine.

Виконання кожної наукової тематики на кафедрах тісно пов'язане із фаховою підготовкою студентів освітньою кваліфікацією магістр із спеціальності «Агроінженерія» ступеня вищої освіти «Магістр». Напрями наукових досліджень, які проводяться на кафедрах, відповідають специфіці кожної кафедри. Десять наукових тематик виконується науково-педагогічними працівниками факультету:

1. «Розробка та освоєння нових методів зберігання і переробки плодоовочевої продукції» № 0114U005552, 11.2014-11.2019.

Науковий керівник: проф. Кузема О.С.

2. «Інформаційне забезпечення технологій та обґрунтування технічних засобів для механізованих технологічних процесів в агропромисловому виробництві» № 0115U001338, 01.2015р. - 12.2019 р.

Науковий керівник: доц. Саржанов О.А.

3. «Екологічний моніторинг динаміки концентраційного фону рухомих забруднень в поверхневих шарах ґрунтів сільськогосподарських угідь», № 0116U005724, 01.10.2016 р. - 31.12.2018 р.

Науковий керівник: доц. Шандиба О.Б.

4. «Розробка і впровадження екологобезпечних, енергоощадних технічних засобів та методів експлуатації в умовах зони лісостепу України», 0113U008229, 01.12.2013р. - 01.12.2018 р.

Науковий керівник : доц. Довжик М.Я.

5. ДБТ № 0116U002756 «Розробка енергозберігаючих технологій для забезпечення експлуатаційних властивостей робочих поверхонь деталей».

Науковий керівник: проф. Тарельник В.Б.

6. ДБТ 0113U008229 тема: «Розробка і впровадження екологобезпечних, енергоощадних технічних засобів та методів експлуатації в умовах зони лісостепу України». Термін 01.12.13р. - 01.12.18 р.

Науковий керівник: доц. Довжик М.Я.

7. ГДТ №29-4 «Розробка технологічно-конструктивної схеми мікронізатора насіння зернобобових культур» від 29.04.2015 року

Науковий керівник: Плавинський В.І.

8. ГДТ 12/6. «Розробка ресурсозберігаючих технологій реінжинірингу енергетичного устаткування». Термін 03.06.2014 - 03.06.2015р.р.

Виконавець ГДТ: Колодненко В.М.

9. ГДТ 29-1. «Підвищення якості ремонту газотурбінних установок спрямованим вибором ресурсозберігаючих та енергоефективних технологій механоскладального виробництва». Термін 21.09.2015 - 21.09.2017р.

Виконавець ГДТ: Колодненко В.М.

10. «Наукові основи обґрунтування параметрів і вимог до машин у відповідності агро вимогам рослин» № 0111U008027, 12.2011 – 12.2015р.

Науковий керівник: доц. Зубко В.М.

Монографії підготовлені та видані співробітниками кафедр інженерно-технологічного факультету Сумського НАУ за 2015-2017 роки:

1. Енергоефективні, альтернативні і енергозберігаючі технології: монографія / В. А. Марцинковський, В. Б. Тарельник, Б. Антошевський, Е. Коноплянченко та ін.; Під ред. проф. В. А. Марцинковського і проф. В. Б. Тарельника.- м. Суми: Видавництво «МакДен», 2016.- 320 с.- Російською мовою.

2. Цементация электроэрозионным легированием: монография/ Тарельник В.Б., Антошевский Б., Марцинковский В.С., Коноплянченко Е.В., Белоус А.В.; под ред. проф. В.Б.Тарельника.- Сумы : Университетская книга, 2015.-233с.

3. Современные энергоэффективные технологии реализации инженерных задач динамического оборудования: монография / под ред. В.А. Марцинковского, В. С. Марцинковского, В. Б. Тарельника. – Сумы : Тритория, 2017. – 294 С.

4. Підтримка прийняття рішень при інвестуванні в інновації агропромислового комплексу регіону [Текст] / А.В. Толбатов, Г.А. Смоляров, Ю.Г. Смоляров, В.А. Ефанов, М.Н. Рубан, В.А. Толбатов, С.В. Толбатов / Научные ответы на вызовы современности: менеджмент, юриспруденция. – Одесса: КУПРИЕНКО СВ, 2016. - Глава 5.2 – С.129-140

5. Актуальні проблеми забезпечення інформаційної безпеки як функції сучасної держави // А.В. Толбатов, В.А. Толбатов, О.Б. В'юненко В.А. Єфанов // - Монографія Перспективні тренди розвитку науки: менеджмент, юриспруденція.: монографія / [авт.кол. : Берлявський Л.Г., Кочеткова О.В., Орлов М.М. и др.]. – Одесса: КУПРИЕНКО СВ, 2016 С.170-180

6. Selected problems of surface engineering and tribology: Monografie, Studia, Rozprawy, M 85/, V. Tarelnyk, B. Antoszewski, V. Martsynkovskyy Ie. Konoplianchenko and etc.; edited by B. Antoszewski, V.Tarelnyk - Kielce: Wydawnictwo Politechniki Świętokrzyskiej, 2016. – 111р. – англійською мовою. (Польща)

7. Ensuring of the preset quality of the slide bearings using the predefined selection of the cost-effective manufacturing technology for production of their elements / [Zenkin M., Konoplyanchenko E., Martsynkovskyy V., Tarelnyk N.,

Ivchenko O.] // Selected problems of surface engineering and tribology: Monografie, Studia, Rozprawy, M 85; edited by B. Antoszewski, V.Tarelnyk. – Kielce: Wydawnictwo Politechniki Świętokrzyskiej, 2016. – 111p. – англійською мовою. (Польща)

За 2013-2017 роки співробітниками інженерно-технологічного факультету було захищено 5 дисертацій на здобуття наукового ступеня кандидата технічних наук.

Науково-дослідна робота студентів

Інженерно-технологічний факультет приділяє багато уваги залученню студентів до наукових досліджень. Напрямок наукових досліджень та тематика кваліфікаційних робіт відповідає тематиці наукових досліджень факультету.

Викладачі кафедр інженерно-технологічного факультету керують роботою близько 12 студентських наукових гуртків, які пов'язані з науково-технічними програмами Сумського НАУ. Результатами спільних досліджень є: оформлення патентів на корисну модель разом зі студентами; написання наукових статей у збірниках наукових праць. Щороку 10...15 студентів інженерно-технологічного факультету беруть участь у олімпіадах та конкурсах студентських наукових робіт, що організовує МОН України. Серед них до 15...20% стають переможцями.

Всеукраїнська Олімпіада «Електромонтажник-2015». Місце проведення: Харківський університет ім. П. Василенка. Студентка ЕТЕС Андрущенко Єлизавета (III місце) м. Харків, квітень, 2015 р.

Всеукраїнська Олімпіада «Електромонтажник-2016». Місце проведення: Харківський університет ім. П. Василенка. Студенти ЕТЕС Бойко Сергій (I місце) та Муляр Ростислав (I місце). м.Харків, квітень, 2016 р.

Мачула Олександр Іванович (III місце). Дослідження і вдосконалення процесу нанесення захисного покриття на посівне насіння зернових і технічних культур. Диплом III ступеня переможця всеукраїнського конкурсу студентських наукових робіт за напрямком «Технічне забезпечення АПК», ХНТУСГ, м. Харків, 9 квітня 2015 року.

Афанасенко Дмитро Романович (III місце). Вдосконалення процесу рекуперації теплової енергії в опалювальних - вентиляційних системах тваринницьких приміщень. На базі Харківського національного технічного університету імені Петра Василенка відбувся II тур Всеукраїнського конкурсу студентських наукових робіт за напрямком спеціальності «Машини і засоби механізації сільськогосподарського виробництва». м. Харків, 23 березня 2016 року.

Радчук Олександр Олегович (Кіровоградський НТУ. Олімпіада з спеціальності «Машини та обладнання сільськогосподарського виробництва»; студенти 3-5 курсів; 20–22 квітня 2016 року), диплом 2 ступеня. науковий

керівник ст. викладач Калнагуз О.М.

Гончаренко Антон Миколайович (Кіровоградський НТУ. Олімпіада з спеціальності «Процеси, машини та обладнання аграрного виробництва»; студенти 3 - 5 курсів; 15 – 17 квітня 2015 року). диплом 2 ступеня . Науковий керівник ст. викладач Горовий М.В.

Кіріченко Сергій Олександрович (Кіровоградський НТУ. Олімпіада з спеціальності «Машини та обладнання сільськогосподарського виробництва»; студенти 3 - 5 курсів; 15 – 17 квітня 2015 року). диплом 2 ступеня. Науковий керівник ст. викладач Калнагуз О.М.

Козачок Олександр Олексійович (Кіровоградський НТУ. Олімпіада з спеціальності «Процеси, машини та обладнання аграрного виробництва»; студенти 3 - 5 курсів; 19 –23 квітня 2016 року). диплом 2 ступеня. Науковий керівник Горовий М.В.

Данильченко Ігорь Олегович (III місце) Енергетична ефективність різних видів основної обробки ґрунту під кукурудзу на зерно в умовах Сумщини. На базі Харківського національного технічного університету імені Петра Василенка відбувся II тур Всеукраїнського конкурсу студентських наукових робіт за напрямком спеціальності «Технічне забезпечення АПК». м. Харків, 6 квітня 2017 року. Науковий керівник Таценко О.В.

Дерев'янченко А.В. (III місце) Дослідження деяких теплофізичних параметрів інфрачервоного випромінювання при мікронізації бобів сої. На базі Харківського національного технічного університету імені Петра Василенка відбувся II тур Всеукраїнського конкурсу студентських наукових робіт за напрямком спеціальності «Машини та обладнання сільськогосподарського виробництва». м. Харків, березень 2017 року. Науковий керівник Плавинський В.І.

Козачок О.О. (Центральноукраїнський НТУ. Олімпіада з спеціальності «Машини та обладнання сільськогосподарського виробництва»; 19–21 квітня 2017 року). Диплом I ступеня. Науковий керівник Горовий М.В.

Сідельник А.О. (Центрально-український НТУ. Олімпіада з спеціальності «Процеси, машини та обладнання аграрного виробництва»; студенти 3 - 5 курсів; 19 –21 квітня 2017 року). Науковий керівник Калнагуз О.М.

Курило О.М. була нагороджена дипломом III ступеня, як переможець II етапу Всеукраїнської студентської олімпіади з дисципліни «Основи охорони праці», а студентка 4 курсу факультету харчових технологій. Лапа Олександра Сергійовича нагороджена грамотою за зайняте IV місце «За високі показники у виконанні тестових завдань». Наукові керівники доц. Василенко О.О. та ст. викладач Семерня О.В.

Команда факультету щорічно активно приймає участь у регіональному святі-конкурсі професійної майстерності «День механіка», який проходить на

базі ХНТУСГ ім. П. Василенка і займає призові місця.

Висновок: експертна комісія констатує, що науково-дослідна діяльність кафедр інженерно-технологічного факультету відповідає сучасним вимогам вищої школи України, теми наукових досліджень є актуальними та перспективними, форми і методи роботи викладачів задовольняють потреби навчального процесу, відповідають вимогам акредитації та спрямовані на поглиблену підготовку фахівців за освітньо-професійною програмою «Агроінженерія» спеціальності 208 «Агроінженерія» за другим (магістерським) рівнем вищої освіти, а міжнародні зв'язки з навчальними закладами та організаціями здійснюються відповідно до чинного законодавства та сприяють підвищенню якості підготовки фахівців за освітньо-професійною програмою.

8. Студентське самоврядування

Координатором студентського життя в університеті є студентський ректорат. Головною метою діяльності ректорату є створення умов для самореалізації молодих людей в інтересах розвитку особистості, суспільства, держави.

Представники студентського самоврядування беруть участь у зборах трудового колективу університету. Звіти голів студентської ради університету та факультетів заслуховують на звітно-виборчих студентських конференціях.

Студентку факультету включено до складу Вченої ради факультету – Будакова Анна Юріївна (Мех 1401-1). Також вона є і студентським деканом інженерно-технологічного факультету.

Рада студентського самоврядування факультету є ініціатором і організатором культурно-просвітницьких, наукових, спортивних, оздоровчих заходів, за погодженням з деканатом, проводить поселення студентів у гуртожиток. Студенти інженерно-технологічного факультету проживають компактно у гуртожитку № 1.

У Сумському НАУ розроблено Положення про органи студентського самоврядування. Усі студенти та аспіранти Сумському НАУ можуть бути обраними й обирати своїх представників до органів студентського самоврядування відповідно до умов цього Положення. Органи студентського самоврядування здійснюють свою діяльність самостійно.

У своїй діяльності органи студентського самоврядування керуються Конституцією України, законами України, нормативними документами Кабінету Міністрів України, Сумського національного аграрного університету,

Голова експертної комісії

Пастухов В.І.

Міністерства освіти та науки України, Статутом університету та відповідним Положенням.

Органи студентського самоврядування долучені до організації навчальної, наукової, культурно-просвітньої, спортивно-масової та іншої діяльності за участю студентів університету.

До складу Студентського ректорату входять студентський ректор – голова Студентського ректорату, студентський перший проректор, студентські проректори, студентські декани факультетів, голова спостережної ради, голова виборчої комісії, голови рад гуртожитків, директор студентського містечка, а також один представник від кожної діючої студентської профспілки в СНАУ.

Засідання Студентського ректорату відбуваються не рідше одного разу на тиждень. Робочими органами Студентського Самоврядування в університеті є відділи: відділ з навчальної та наукової роботи; відділ з виховної та культурно-масової роботи; відділ з фінансово-економічної діяльності; відділ з адміністративно-господарської роботи; відділ з соціально-побутової роботи; відділ з зовнішньої діяльності.

Голів відділів (студентських проректорів) призначає та звільняє з посади голова Студентського ректорату. Студентський проректор керує поточною роботою відділу. Працівником відділу може бути будь-який студент університету, який виявив бажання та подав заяву до голови відповідного відділу.

Розглянуті напрямки виховання тісно взаємопов'язані, доповнюють один одного, утворюючи при цьому цілісну систему виховання.

Висновок: експертна комісія зазначає, що виховний процес у Сумському національному аграрному університеті знаходиться на належному рівні. Особлива увага приділяється патріотичному та правовому вихованню, через прищеплення поваги до Конституції України, утвердження загальнолюдських, гуманістичних та моральних цінностей, а також художньо-естетичній та фізичній освіченості.

9: Якість підготовки та використання випускників

Зміст та структура підготовки фахівців ступеня вищої освіти «Магістр» відповідає вимогам освітньо-професійної програми підготовки відповідної галузі знань та спеціальності і проводиться за навчальними планами, затвердженими на засіданні Вченої ради університету.

Результати контролю знань за наслідками самоаналізу студентів за спеціальністю 208 «Агроінженерія» освітньо-професійної програми «Механізація сільського господарства» ступеня вищої освіти «Магістр» свідчать, що студентам

надається достатній рівень теоретичних знань і практичних навичок з дисциплін навчального плану.

Результати порівняння самоаналізу та ККР при контрольних вимірюваннях фахівців ступеня вищої освіти «Магістр» наведені в таблиці 9.1.

Виконання курсових проектів та робіт за період навчання спрямоване на формування професійних навичок, тому передбачас індивідуальні завдання з обов'язковим використанням фактичних даних господарської діяльності підприємства.

Таблиця 9.1

**Результати проведення самоаналізу
при контрольних вимірюваннях за спеціальністю 208 «Агроінженерія»
освітньо-професійної програми «Механізація сільського господарства»
фахівців ступеня вищої освіти «Магістр»**

Дисципліни	Показники успішності					
	при самоаналізі		при акредитації		розбіжність (+,-)	
	абсолютна успішність, %	якість, %	абсолютна успішність, %	якість, %	абсолютна успішність, %	якість, %
Цикл нормативних дисциплін						
1. Використання техніки в АПК	97,1	60,9	97,1	60,9	-	-
2. Теорія тракторів і автомобілів та системи автоматичного керування гальмуванням і розгоном колісних машин	97,1	56,5	94,1	53,5	-3,0	-3,0
Всього по циклу	97,1	58,7	95,6	57,2	-1,5	-1,5
Цикл вибіркових дисциплін						
1. Ремонт машин	98,6	56,5	97,1	55,0	-1,5	-1,5
2. Механізовані технології у рослинництві	100	60,0	100	60,0	-	-
3. Машиновикористання в рослинництві (монтаж і пусконаладка)	100	61,9	100	61,9	-	-
4. Технологія технічного обслуговування машин	100	62,5	100	56,25	-	-6,25
5. Технологія ремонту машин	100	56,25	100	62,5	-	+6,25
Всього по циклу	99,3	58,4	99,0	58,1	-0,3	-0,3
Всього за ступенем вищої освіти «Магістр»	98,2	58,6	97,3	57,7	-0,9	-0,9

Голова експертної комісії

Пастухов В.І.

Підготовка дипломних робіт є завершальним етапом підготовки фахівців на інженерно-технологічному факультеті. Обов'язковою умовою є зовнішнє рецензування проекту (роботи) фахівцями-практиками, які проводять критичний аналіз його змісту та оцінюють перспективи впровадження запропонованих рекомендацій. Наявність дипломних робіт, виконаних на замовлення підприємств, свідчить про належну практичну підготовку в господарствах та виховання у студента здатності виконувати виробничі функції та типові завдання діяльності фахівця з механізації сільськогосподарського виробництва відповідно освітньо-кваліфікаційній характеристиці галузевого стандарту вищої освіти України.

Результати випуску студентів за спеціальністю 208 «Агроінженерія» освітньо-професійної програми «Механізація сільського господарства» ступеня вищої освіти «Магістр» подані у таблиці 9.2.

Таблиця 9.2

Результати випуску студентів
за спеціальністю 208 «Агроінженерія» освітньо-професійної програми
«Механізація сільського господарства» ступеня вищої освіти «Магістр»

№ з/п	Показник	Роки	
		2016	2017
1.	Кількість випускників (всього):	80	49
2.	Кількість випускників, що отримали диплом з відзнакою (всього):	0	0
3.	Частка випускників, які склали державний іспит чи захистили дипломні проекти на «відмінно» та «добре» (%)	42,0	53,1
4.	Частка дипломних проектів (робіт), виконаних із застосуванням ЕОМ (%)	100	100
5.	Частка дипломних проектів (робіт), виконаних на замовлення підприємств (%)	99,1	98,0
6.	Частка випускників, які захищалися на підприємствах (%)	12,2	30,6
7.	Частка проектів (робіт), рекомендованих ДЕК до впровадження (%)	25,2	28,6
8.	Частка випускників, що навчалися за держзамовленням і отримали місця призначення (%)	100	100
9.	Частка випускників, рекомендованих до аспірантури (%): а) із них зараховано до аспірантури	3,8 2,5	6,1 2,0
10.	Частка випускників, на яких навчальний заклад має дані про їх місце роботи і посаду (%)	100	100

Одним з пріоритетних напрямів у роботі університету та факультету є працевлаштування випускників, яке реалізується низкою заходів протягом усього навчального періоду. Для виконання цього завдання створений відділ працевлаштування. За затвердженим планом робіт на початковій стадії проводяться

Голова експертної комісії Пастухов В.І.

зустрічі з кожною групою випускників. На таких зустрічах висвітлюються всі питання майбутнього працевлаштування, що включають ознайомлення з нормативно-правовою базою, соціальними гарантіями, порядком укладання договорів та інші питання. Відділ щорічно формує базу даних вакантних робочих місць у регіоні і знайомить з ними випускників через інформаційні ресурси. До моменту остаточного розподілу на роботу, відділом проводиться 100% перевірка наявності робочого місця кожного випускника згідно з раніше укладеними тристоронніми угодами. Маючи повні реквізити кожного випускника, зв'язок з ним не припиняється і після закінчення університету.

За наявною інформацією на факультеті головні підприємства та організації загальноукраїнського значення, а також Сумської області (ТОВ «КЕРНЕЛ-ТРЕЙД», Компанія «Укрландфармінг», ПАТ «Миронівський хлібопродукт», Компанія NSH (ТОВ «ВорожбаЛатІвест»), холдинг «Промінь Агро», ДП «Мілкіленд-Україна», Індустріальна Молочна Компанія, ТОВ «Глобіно», ПАТ «Технологія», ТОВ «Вітчизна», Торговий дім «Nicmas», ТОВ «Завод Кобзаренка», ТОВ «Юпітер-9 Агросервіс» та інші) на 20...80% укомплектовані фахівцями – випускниками університету.

Висновок: експертна комісія відзначає, що розбіжності між показниками успішності за результатами самоаналізу і результатами експертизи знаходяться в межах норми. Студенти мають достатній рівень знань, який відповідає ліцензійним вимогам і забезпечує якість підготовки фахівців. Результати випуску, використання та адаптація випускників Сумського національного аграрного університету свідчать, що випускники ступеня вищої освіти «Магістр» за спеціальністю 208 «Агроінженерія» освітньо-професійної програми «Механізація сільського господарства» продовжують навчання в аспірантурі університету та отримали місця призначення для працевлаштування.

10. Перелік зауважень (приписів) контролюючих органів та заходи з їх усунення

I. Під час проходження акредитаційної експертизи експертною комісією у складі: голови комісії Мельника Івана Івановича, кандидата технічних наук, професора, завідувача кафедри експлуатації техніки та інженерного менеджменту Національного аграрного університету і члена комісії Пастухова Валерія Івановича, кандидата технічних наук, доцента кафедри експлуатації МТП Харківського національного технічного університету сільського господарства імені Петра Василенка 10.02.2007 року були висловлені наступні зауваження та пропозиції:

Голова експертної комісії

Пастухов В.І.

1. Продовжити роботу з розробки завдань та методичних рекомендацій для самостійної роботи студентів.

2. Розширити тематику дипломних проектів бакалаврів та магістерських робіт.

3. Продовжити роботу щодо оснащення лабораторій сучасним лабораторно-практичним обладнанням, вимірювальними приладами і сільськогосподарською технікою.

4. Продовжити роботу з поповнення бібліотечного фонду сучасною навчально-методичною, довідниковою літературою фахового спрямування, випущених державною мовою.

5. З метою омолодження професорсько-викладацького складу необхідно підвищити ефективність роботи аспірантури, забезпечивши план захисту кандидатських і докторських дисертацій, розробити план відбору і підготовки аспірантів із числа здібних випускників факультету.

6. Сприяти виділенню коштів на оновлення і вдосконалення матеріальної бази гуртків художньої самодіяльності, організацію та проведення дозвілля студентів.

В роботі факультету враховано ці зауваження. Розроблені навчально-методичні комплекси, де широко представлені методичні рекомендації й тестові завдання для самостійного вивчення розділів дисциплін та самоперевірки отриманих знань.

Університет тісно співпрацює з фірмами «Кернел», «ІМК», «НСН», «Миронівський хлібопродукт» в напрямку підготовки реальних дипломних проектів на замовлення цих фірм. Роботи виконуються з врахуванням конкретних завдань і за сприянням виробництва, захищаються за участю представників фірм. Випускникам надається монітарна оцінка експертами з виробництва.

За останні роки на факультеті було проведено велику роботу з покращення матеріальної бази. А саме:

- відкрито практичний клас фірми «Case IH»;
- відкрито центр точного землеробства фірми «Horsh-Claas»;
- створена лабораторія сільськогосподарських машин Лозівського ковальсько-механічного заводу;
- побудований відкритий майданчик для зберігання сільськогосподарської техніки;
- обладнаний навчальний клас фірми «John Deere»;
- розпочато створення лабораторії технічного обслуговування фірми «Skoda»;
- створено клас машин фірми «Pottinger».

Бібліотечний фонд університету повністю забезпечений сучасною навчально-методичною та довідниковою літературою фахового спрямування державною мовою. Також за ці роки було значно збільшена кількість видань, що

містяться в електронному каталозі бібліотеки. Збільшено обсяг доступних для студентів інформаційних матеріалів та наукових журналів про нові розробки в галузі сільського господарства, в тому числі тих, що входять до наукометричної бази Scopus. Доступ до них є у бібліотеці університету та в методичному відділі.

За звітний період науково-педагогічний колектив факультету поповнили 10 кандидатів наук та 3 доктори наук, серед яких переважна більшість є випускниками інженерно-технологічного факультету.

Керівництво університету намагається всіляко підтримувати та вдосконалювати організацію й проведення дозвілля студентів.

II. На доручення Міністерства освіти і науки України, експертною комісією, було перевірено на місці діяльності Сумського НАУ та додано до Порівняльної таблиці даного експертного висновку акредитаційної експертизи матеріали, що підтверджують дотримання Технологічних вимог щодо матеріально-технічного, навчально-методичного та інформаційного забезпечення освітньої діяльності у сфері вищої освіти (таблиця 11.3).

Висновок: інженерно-технологічний факультет Сумського національного аграрного університету оперативіно, і в повній мірі, вживає заходи щодо усунення зауважень контролюючих органів і здійснює освітню діяльність відповідно до Стандарту вищої освіти за спеціальністю 208 «Агроінженерія» фахівців ступеня вищої освіти «Магістр».

11. Загальні висновки та пропозиції

У Сумському національному аграрному університеті створено всі необхідні умови для провадження освітньої діяльності за спеціальністю 208 «Агроінженерія» освітньо-професійної програми «Механізація сільського господарства» фахівців ступеня вищої освіти «Магістр» згідно з вимогами державних стандартів. Кількісні та якісні показники наявних умов провадження освітньої діяльності зведені до порівняльних таблиць (табл. 11.1 – 11.3), які є складовими даних висновків.

Організація освітнього процесу здійснюється відповідно до Закону України «Про вищу освіту» та інших нормативних документів з питань вищої освіти Кабінету Міністрів України та Міністерства освіти і науки України.

Для підготовки фахівців за спеціальністю 208 «Агроінженерія» освітньо-професійної програми «Механізація сільського господарства» ступеня вищої освіти «Магістр» факультет має необхідні умови: достатню матеріальну базу та сучасне технічне забезпечення; висококваліфікований професорсько-викладацький склад; достатній рівень організації і проведення науково-дослідної роботи, в тому числі із залученням студентів інженерно-технологічного факультету; програми з усіх навчальних дисциплін та необхідне методичне забезпечення навчального процесу,

Голова експертної комісії

Пастухов В.І.

сучасну наукову і навчальну літературу; належний рівень організації навчального процесу, запровадження інноваційних методів навчання.

На підставі поданих на акредитацію матеріалів Сумського національного аграрного університету та перевірки результатів діяльності на місці, експертна комісія дійшла висновку, що кадрове, методичне, матеріальне забезпечення факультету та підготовка фахівців за спеціальністю 208 «Агроінженерія» освітньо-професійної програми «Механізація сільського господарства» ступеня вищої освіти «Магістр» з ліцензованим обсягом 150 (сто п'ятдесят) осіб денної та заочної форми навчання у Сумському національному аграрному університеті, в цілому, відповідає встановленим вимогам до названих рівнів навчальної підготовки і можуть забезпечити державну гарантію якості освіти. Спеціальність 208 «Агроінженерія» освітньо-професійної програми «Механізація сільського господарства» може бути акредитованій за ступенем вищої освіти «Магістр».

Вважаємо за необхідне висловити також зауваження, які не входять до складу обов'язкових і не впливають на рішення про акредитацію, але дозволять поліпшити якість підготовки фахівців:

1. Звернути особливу увагу на посилення підготовки докторів філософії та докторів наук з відповідного напрямку і спеціальності з метою підвищення наукового рівня професорсько-викладацького складу на випускних кафедрах.

2. Ширше практикувати оновлення матеріально-технічного забезпечення і лабораторно-дослідної бази випускних кафедр факультету через впровадження наукових розробок, участь в конкурсах проєктів, отримання грантів, в тому числі міжнародних, під час підготовки випускних кваліфікаційних робіт.

3. Розвивати такі форми підвищення кваліфікації кадрів факультету, як творчі наукові відрядження, стажування у провідних ВНЗ країни та зарубіжжя, спільні наукові дослідження на основі творчої наукової співпраці з залученням провідних фахівців для роботи з молодими вченими.

4. Посилити міжнародні зв'язки кафедр шляхом участі у міжнародних проєктах, спільних наукових програмах, грантах та стажування студентів і викладачів у закордонних вишах та науково-дослідних установах.

5. Використовуючи досвід викладачів кафедр факультету, що пройшли стажування у провідних університетах світу, впровадити англomовне викладання окремих дисциплін спеціальності 208 «Агроінженерія» освітньо-професійної програми «Механізація сільського господарства», що дозволить посилити залучення студентів та викладачів до міжнародної мобільності через програму Erasmus+.

6. Впровадити інноваційні елементи в навчальний процес, зокрема використання змішаного навчання для слухачів заочної та дистанційної форми зі застосуванням електронних ресурсів (проведення on-line консультацій з викладачами, використання дистанційних курсів та ін.), а також при проведенні контрольних

заходів застосовувати проблемно-орієнтовані завдання, які потребують як глибокого аналізу теоретичного матеріалу, так і обґрунтування власних висновків.

7. Продовжити організаційно-методичну роботу з підготовки електронних версій навчально-методичних матеріалів з дисциплін спеціальності 208 «Агроінженерія» освітньо-професійної програми «Механізація сільського господарства».

8. Мотивувати викладачів та студентів до проведення науково-дослідних робіт за тематикою кафедр з публікацією результатів досліджень у виданнях, що входять до наукометричних баз даних.

Вважаємо необхідним зазначити, що усунення зазначених недоліків може позитивно вплинути на покращення якості навчального та наукового процесів інженерно-технологічного факультету Сумського НАУ. Проте зазначені недоліки не применшують загальних позитивних досягнень інженерно-технологічного факультету щодо здійснення підготовки фахівців ступеня вищої освіти «Магістр» за спеціальністю 208 «Агроінженерія» освітньо-професійної програми «Механізація сільського господарства».

Голова експертної комісії

доктор технічних наук, професор,
завідувач кафедри сільськогосподарських машин
Харківського національного технічного університету
сільського господарства імені Петра Василенка

В.І. Пастухов

Член експертної комісії

доктор технічних наук, професор,
завідувач кафедри сільськогосподарських машин
та системотехніки ім. П.М. Василенка
Національного університету біоресурсів і
природокористування України

Л.В. Аніскевич

«28» 2 грудня 2017 року

З експертними висновками ознайомлений:

Ректор Сумського національного аграрного
університету

В.І. Ладика

Голова експертної комісії

Пастухов В.І.

ПОРІВНЯЛЬНА ТАБЛИЦЯ

відповідності стану забезпечення Сумського НАУ вимогам акредитації освітніх послуг у сфері вищої освіти з підготовки фахівців за спеціальністю 208 «Агроінженерія» освітньо-професійної програми «Механізація сільського господарства» ступеня вищої освіти «Магістр»

Назва показника (нормативу)	Значення показника за освітньо-кваліфікаційним рівнем (норматив)	Фактичне значення показника	Різниця
1	2	3	4
1. Загальні вимоги			
1.1 Концепція діяльності за заявленим напрямом (спеціальністю), погоджена з Радою міністрів АРК, обласною, Київською, Севастопольською міською державною адміністрацією	+	+	—
1.2. Заявлений ліцензований обсяг (денна форма навчання/заочна форма навчання)	150	150	—
2. Кадрове забезпечення підготовки фахівців заявленої спеціальності			
2.1. Частка науково-педагогічних працівників з науковими ступенями та вченими званнями, які забезпечують викладання лекційних годин соціально-гуманітарного циклу дисциплін навчального плану спеціальності (% від кількості годин)	95	100	+5
у тому числі які працюють у даному навчальному закладі за основним місцем роботи	50	100	+50
2.2. Частка науково-педагогічних працівників з науковими ступенями та вченими званнями, які забезпечують викладання лекційних годин фундаментального циклу дисциплін навчального плану спеціальності (% від кількості годин) (за винятком військових навчальних дисциплін)	95	Не передбачено навчальним планом	—
у тому числі які працюють у даному навчальному закладі за основним місцем роботи	50	Не передбачено навчальним планом	—

1	2	3	4
з них: докторів наук або професорів (при розрахунку частки докторів наук або професорів дозволяється прирівнювати двох кандидатів наук, доцентів, які мають стаж безперервної науково-педагогічної роботи в даному навчальному закладі не менше 10 років, а також є авторами (співавторами) підручників, навчальних посібників з грифом Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України або монографій, до одного доктора наук або професора)	40, але не менш ніж 1 доктор або професор на 25 осіб ліцензованого обсягу	Не передбачено навчальним планом	—
2.3. Частка науково-педагогічних працівників з науковими ступенями та вченими званнями, які забезпечують викладання лекційних годин фахових дисциплін навчального плану спеціальності (% від кількості годин)	95	100	+5
у тому числі які працюють у даному навчальному закладі за основним місцем роботи, з них:	50	100	+50
докторів наук або професорів (при розрахунку частки докторів наук або професорів дозволяється прирівнювати двох кандидатів наук, доцентів, які мають стаж безперервної науково-педагогічної роботи в даному навчальному закладі не менше 10 років, а також є авторами (співавторами) підручників, навчальних посібників з грифом Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України або монографій, до одного доктора наук або професора)	40	47,6	+7,6
2.4. Частка педагогічних працівників вищої категорії, які викладають лекційні години дисциплін навчального плану спеціальності та працюють у даному навчальному закладі за основним місцем роботи (% від кількості годин для кожного циклу дисциплін навчального плану)	—	—	—
2.5 Наявність кафедри (циклової комісії) з фундаментальної підготовки	+	+	—
2.6 Наявність кафедри зі спеціальної (фахової) підготовки, яку очолює фахівець відповідної науково-педагогічної спеціальності:	+	+	—
доктор наук або професор		+	—

1	2	3	4
3. Матеріально-технічна база			
3.1 Забезпеченість лабораторіями, полігонами, обладнанням, устаткуванням, необхідним для виконання навчальних програм (у % від потреби)	100	100	—
3.2 Забезпеченість студентів гуртожитком (у % від потреби)	70	100	+30
3.3 Кількість робочих комп'ютерних місць на 100 студентів	12	20	+8
3.4 Наявність пунктів харчування	+	+	—
3.5 Наявність спортивного залу	+	+	—
3.6 Наявність стадіону або спортивного майданчика	+	+	—
3.7 Наявність медичного пункту	+	+	—
4. Навчально-методичне забезпечення			
4.1 Наявність освітньо-кваліфікаційної характеристики фахівця (у т.ч. варіативної компоненти)	+	+	—
4.2 Наявність освітньо-професійної програми підготовки фахівця (у т.ч. варіативної компоненти)	+	+	—
4.3 Наявність навчального плану, затвердженого в установленому порядку	+	+	—
4.4 Наявність навчально-методичного забезпечення для кожної навчальної дисципліни навчального плану (% від потреби):	100	100	—
4.4.1 Навчальних і робочих навчальних програм дисциплін			
4.4.2 Планів семінарських, практичних занять, завдань для лабораторних робіт (% від потреби)	100	100	—
4.4.3 Методичних вказівок і тематик контрольних, курсових робіт (проектів)	100	100	—
4.5 Наявність пакетів контрольних завдань для перевірки знань з дисциплін соціально-гуманітарної, фундаментальної та фахової підготовки (% від потреби)	100	100	—
4.6 Забезпеченість програмами всіх видів практик (% від потреби)	100	100	—
4.7 Наявність методичних вказівок щодо виконання дипломних робіт (проектів), державних екзаменів	+	+	—

1	2	3	4
4.8 Дидактичне забезпечення самостійної роботи студентів (у т.ч. з використанням інформаційних технологій), (% від потреби)	100	100	—
4.9 Наявність критеріїв оцінювання знань і вмінь студентів	+	+	—
5. Інформаційне забезпечення			
5.1 Забезпеченість студентів підручниками, навчальними посібниками, що містяться у власній бібліотеці (% від потреби)	100	100	—
5.2 Співвідношення посадкових місць у власних читальних залах до загальної чисельності студентів (% від потреби)	5	5	—
5.3 Забезпеченість читальних залів фаховими періодичними виданнями	8	32	+24
5.4 Можливість доступу викладачів і студентів до Інтернет як джерела інформації:			
- наявність обладнаних лабораторій	+	+	—
- наявність каналів доступу	+	+	—

Голова експертної комісії

доктор технічних наук, професор,
завідувач кафедри сільськогосподарських машин
Харківського національного технічного університету
сільського господарства імені Петра Василенка

В.І. Пастухов

Член експертної комісії

доктор технічних наук, професор,
завідувач кафедри сільськогосподарських машин
та системотехніки ім. П.М. Василенка
Національного університету біоресурсів і
природокористування України

Л.В. Аніскевич

«28» грудня 2017 року

З експертними висновками ознайомлений:

Ректор Сумського національного аграрного
університету

В.І. Ладика

Голова експертної комісії Пастухов В.І.

ПОРІВНЯЛЬНА ТАБЛИЦЯ

дотримання нормативних вимог щодо якісних характеристик підготовки фахівців за спеціальністю 208 «Агроінженерія» освітньо-професійної програми «Механізація сільського господарства» ступеня вищої освіти «Магістр»

Назва показника (нормативу)	Значення показника за освітньо-кваліфікаційним рівнем (норматив)	Фактичне значення показника	Різниця
1	2	3	4
Якісні характеристики підготовки фахівців			
1. Умови забезпечення державної гарантії якості вищої освіти			
1.1. Виконання навчального плану за показниками: перелік навчальних дисциплін, годни, форми контролю, %	100	100	—
1.2. Підвищення кваліфікаційного рівня викладачів постійного складу за останні 5 років, %	100	100	—
1.3. Чисельність науково-педагогічних працівників, що обслуговують спеціальність і працюють у навчальному закладі за основним місцем роботи, які займаються вдосконаленням навчально-методичного забезпечення, науковими дослідженнями, підготовкою підручників та навчальних посібників, %	100	100	—
2. Результати освітньої діяльності (рівень підготовки фахівців), не менше			
2.1 Рівень знань студентів з нормативних дисциплін:			
- успішно виконані контрольні завдання, %	90	95,6	+5,6
- якісно (на 5 і 4) виконані контрольні завдання, %	50	57,2	+7,2
2.2. Рівень знань студентів з вибіркових дисциплін:			
- успішно виконані контрольні завдання, %	90	99,0	+9,0
- якісно (на 5 і 4) виконані контрольні завдання, %	50	58,1	+8,1
3. Організація наукової роботи:			
3.1. Наявність у структурі навчального закладу наукових підрозділів	+	+	-

1	2	3	4
4. Участь студентів у науковій діяльності (наукова робота на кафедрах та в лабораторіях; участь в наукових конференціях, конкурсах, виставках, профільних олімпіадах тощо)	+	+	-

Голова експертної комісії

доктор технічних наук, професор,
завідувач кафедри сільськогосподарських машин
Харківського національного технічного університету
сільського господарства імені Петра Василенка

В.І. Пастухов

Член експертної комісії

доктор технічних наук, професор,
завідувач кафедри сільськогосподарських машин
та системотехніки ім. П.М. Василенка
Національного університету біоресурсів і
природокористування України

Л.В. Аніскевич

«28» серпень 2017 року

З експертними висновками ознайомлений:

Ректор Сумського національного аграрного
університету

В.І. Ладика

Голова експертної комісії

Пастухов В.І.

Зведені відомості про дотримання акредитаційних умов у сфері вищої освіти підготовки фахівців за спеціальністю 208 «Агроінженерія» освітньо-професійної програми «Механізація сільського господарства» ступеня вищої освіти «Магістр»

№ з/п	Найменування показника (нормативу)	Вимоги до значення показника (нормативу) за другим (магістерським) рівнем		
		Значення показника (нормативу)	Фактичне значення показника	Відхилення фактичного значення показника від нормативного
1	2	3	4	5
I. ТЕХНОЛОГІЧНІ ВИМОГИ щодо матеріально-технічного забезпечення				
1	Забезпеченість приміщеннями для проведення навчальних занять та контрольних заходів (кв. метрів на одну особу для фактичного контингенту студентів та заявленого обсягу з урахуванням навчання за змінами)	2,4	5,0	+2,6
2	Забезпеченість мультимедійним обладнанням для одночасного використання в навчальних аудиторіях (мінімальний відсоток кількості аудиторій)	30	40	+10
3	Наявність соціально-побутової інфраструктури:			
	1) бібліотеки, у тому числі читального залу	+	+	відповідає
	2) пунктів харчування	+	+	відповідає
	3) актового чи концертного залу	+	+	відповідає
	4) спортивного залу	+	+	відповідає
	5) стадіону та/або спортивних майданчиків	+	+	відповідає
	6) медичного пункту	+	+	відповідає
4	Забезпеченість здобувачів вищої освіти гуртожитком (мінімальний відсоток потреби)	70	100	+30
5	Забезпеченість комп'ютерними робочими місцями, лабораторіями, полігонами, обладнанням, устаткуванням, необхідними для виконання навчальних планів	+	+	відповідає

1	2	3	4	5
2. ТЕХНОЛОГІЧНІ ВИМОГИ щодо навчально-методичного забезпечення				
1	Наявність опису освітньої програми	+	+	відповідає
2	Наявність навчального плану та пояснювальної записки до нього	+	+	відповідає
3	Наявність робочої програми з кожної навчальної дисципліни навчального плану	+	+	відповідає
4	Наявність комплексу навчально-методичного забезпечення з кожної навчальної дисципліни навчального плану	+	+	відповідає
5	Наявність програми практичної підготовки, робочих програм практик	+	+	відповідає
6	Забезпеченість студентів навчальними матеріалами з кожної навчальної дисципліни навчального плану	+	+	відповідає
7	Наявність методичних матеріалів для проведення атестації здобувачів	+	+	відповідає
3. ТЕХНОЛОГІЧНІ ВИМОГИ щодо інформаційного забезпечення освітньої				
1	Забезпеченість бібліотеки вітчизняними та закордонними фаховими періодичними виданнями відповідного або спорідненого профілю, в тому числі в електронному вигляді	не менш як п'ять найменувань	32	+27
2	Наявність доступу до баз даних періодичних наукових видань англійською мовою відповідного або спорідненого профілю (допускається спільне користування базами кількома закладами освіти)	+	+	відповідає
3	Наявність офіційного веб-сайту закладу освіти, на якому розміщена основна інформація про його діяльність (структура, ліцензії та сертифікати про акредитацію, освітня/освітньо-наукова/видавнича/атестаційна (наукових кадрів) діяльність, навчальні та наукові структурні підрозділи та їх склад, перелік навчальних дисциплін, правила прийому, контактна інформація)	+	+	відповідає

1	2	3	4	5
4	Наявність електронного ресурсу закладу освіти, який містить навчально-методичні матеріали з навчальних дисциплін навчального плану, в тому числі в системі дистанційного навчання (мінімальний відсоток навчальних дисциплін)	60	80	+20

Голова експертної комісії

доктор технічних наук, професор,
завідувач кафедри сільськогосподарських машин
Харківського національного технічного університету
сільського господарства імені Петра Василенка

 В.І. Пастухов

Член експертної комісії

доктор технічних наук, професор,
завідувач кафедри сільськогосподарських машин
та системотехніки ім. П.М. Василенка
Національного університету біоресурсів і
природокористування України

 Л.В. Аніскевич

«28» грудня 2017 року

З експертними висновками ознайомлений

Ректор Сумського національного аграрного
університету

 В.І. Ладика

Голова експертної комісії Пастухов В.І.